

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪД ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

ДЕЛО: ВЪЧКОВИ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 2747/02)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

8 юли 2010 г.

Това решение става окончателно при обстоятелствата, посочени в член 44, § 2 от Конвенцията. Решението може да бъде предмет на редакция.

По делото Въчкови и други срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като Камара в състав:

Пеер Лоренцен, председател,
Ренате Йегер,
Карел Юнгвирт,
Райт Марусте,
Марк Вилигер,
Изабел Беро-Льофевр,
Здравка Калайджиева, съдии,
и Клаудия Вестердийк, секретарка на отделението,
на закрито заседание на 8 юни 2010 г.,
постановява следното решение, прието на същата дата:

ПРОИЗВОДСТВО

1. Делото е образувано по жалба (№ 2747/02) срещу Република България, подадена в Съда съгласно член 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи ("Конвенцията") от двама български граждани, Вероника Симеонова Въчкова и Петър Ганчев Въчков ("Жалбоподателите"), на 20 декември 2001 година.
2. Жалбоподателите са представлявани от Й. Грозев, адвокат, практикуващ в София. Българското правителство ("Правителството") е представлявано от М. Димова, длъжностно лице от Министерството на правосъдието.
3. Жалбоподателите твърдят, че синът им е починал при задържане от полицията и че властите не са дали правдоподобно обяснение за смъртта му и не са я разследвали ефективно.
4. Председателят на Пето отделение приема решение за уведомяване на Правителството за жалбата на 13 септември 2007 година. Също така е решено да се разгледа жалбата едновременно по отношение на допустимостта и по същество (член 29 § 3 от Конвенцията).

ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателите са родени съответно през 1937 г. и 1935 г. и живеят в гр. София.
6. Между 1995 и 1998 г., срещу сина им, Ганчо Въчков, роден през 1971 г., са образувани две наказателни производства за кражба на автомобил, незаконно притежание на оръжие и грабеж. През 1996 г. е издадена заповед за арестуването му и името му е включено в списък на издирвани заподозрени лица. През май 1998 г., полицията публикува покана за предоставяне на информация за него.

A. Събитията от 6-ти юни 1999 г.

7. В следобед на 6 юни 1999 г., неделя, Ганчо Въчков и негови приятели играят футбол в училищен двор в централната част на София. В един момент, Въчков разбира, че полицията го е локализираща и го наблюдава. Той решава да напусне мястото като кормува с висока скорост. Придружен е от лицето АМ. Полицейски автомобил следва неговата кола.
8. По време на последвалото преследване по улиците на София, Ганчо Въчков или АМ открива огън срещу полицията с автоматично оръжие. Полицията отвърща на огъня и след

известно време успява да спуска гумите на колата на Въчков. Въчков и АМ изоставят колата и започват да бягат. Престрелката определено продължава. Въчков и АМ се разделят като последният е прострелян в крака. Малко след това АМ е задържан от полицията.

9. Ганчо Въчков продължава да бяга, следван от полицията. Той влиза в сградата, намираща се на ул. Мърфи, в жилищен район в София, и се изкачва по стълбището на сградата на най-горния етаж. Полицията отцепва района, като призовава жителите да останат по домовете си. Няколко маскирани полицаи влизат в сградата. Чува се стрелба с огнестрелни оръжия. След това Ганчо Въчков е изнесен от сградата от полицейски служители, които все още са маскирани. Той е прострелян в главата, но все още е жив. Ръцете му са вързани зад гърба.

10. Откаран е в болница, където почива по-късно, същия ден.

11. Маскиран служител изнася от сградата пистолет увит в кърпа и го предава на полицейските служители, които са около мястото след инцидента. Оръжието по-късно е идентифицирано като пистолет ПСМ (пистолет самозарядный малогабаритный - б.пр.) - калибър 5.45 mm. В ранните часове на 7 юни 1999 г. е предаден от полицейски служител на дежурния следовател в болницата, където е откаран Ганчо Въчков.

12. Впоследствие е установено, че маскираните служители, които преследват Ганчо Въчков в сградата и пряко участват в ареста му са от Специализирания отряд за борба с тероризма при Министерството на вътрешните работи. Те не са под командването на полицейските сили, които участват в предходните етапи на преследването на Въчков.

В. Разследване на инцидента

13. Наказателно разследване на събитията започва на 6 юни 1999 година.

1. Инспектиране и експертизи

14. В същия ден, инспекция на място е проведена на стълбището на сградата на ул. "Мърфи. Протоколът посочва, че мястото не е запазено. Следи от кръв и телесни тъкани са открити на мястото, както и няколко гилзи, метални отломки и куршуми.

15. Изоставената кола на Ганчо Въчков е инспектирана същия ден. Проверката установява, че предната лява гума е спукана с разкъсване и задната лява гума е също спукана. Задното стъкло е счупено със следи от куршуми. На предните седалки полицията намира автомат "Калашников" и множество гилзи от патрони. В багажника са открити боеприпаси и фалшиви паспорти.

16. Пистолет "Макаров" е намерен на улицата до колата.

17. Аутопсията на тялото на Ганчо Въчков е направена от трима лекари сутринта на 7 юни 1999 година. Те установяват входно-изходни рани в главата и стигат до заключението, че смъртта е причинена от кранио-мозъчна травма. Входна рана с отвор 6.0 mm в диаметър е установена в дясното слепоочие. Изходната рана е в лявото слепоочие, с размери на отвора: 15 на 8.0 mm. Лекарите заключават, че смъртоносният изстрел е произведен от упор. Те описват множество кръвонасядания и данни за кръвоизлив в главата на Ганчо Въчков и крайниците, които, според тях, нямат връзка с причината за смъртта и изглежда, че са причинени в рамките на кратък период от време.

18. Лабораторните тестове показват, че няма следи от алкохол или наркотични вещества в кръвта на Ганчо Въчков.

19. Втората аутопсия е проведена по искане на Жалбоподателите на 11 юни 1999 година. Докладът е изготвен през септември 1999 година. Вещите лица потвърждават, че смъртоносният изстрел е произведен от близко разстояние. Според тях, тъй като входната рана в дясното слепоочие е с размери 8 на 6 mm, изстрелът е произведен от оръжие с калибър, който не надвишава 7 mm. Това може да е пистолет ПСМ. Вещите лица потвърждават, че са установени многобройни синини и натъртвания по главата, лицето и крайниците на Ганчо Въчков, които най-вероятно са причинени от тъп предмет. Те отбелязват синини по китките, които, според тях, може да са причинени от белезници.

20. На 24 юни 1999 друго вещо лице, което разглежда съответната част от кожата по дясното слепоочие на Ганчо Въчков заключава, че смъртоносната рана е причинена от огнестрелно оръжие, при стрелба от близко разстояние. "Възможно" е, това да е пистолет ПСМ.

21. На 12 и 14-ти юли 1999 експерти по балистика изследват пистолет ПСМ, за който се предполага, че е намерен на мястото, където Ганчо Въчков е прострелян, където са намерени също гилзи и куршуми. Те стигат до заключението, че три от куршумите са изстреляни от пистолет ПСМ. Още четиринадесет гилзи са намерени на мястото, изстреляни от едно и също оръжие с калибър 9 mm (Парабелум).

22. Медицинска експертиза на неуточнена дата дава заключение, че кръвта намерена на мястото, където Ганчо Въчков е прострелян може да е негова.

2. Свидетелски показания

23. Обитатели на сградата на ул. "Мърфи" са разпитани на 6 и 10 юни 1999 година. Лицата с инициали АХ, БХ и МХ казват, че са видели маскирани полицаи, които са ги инструктирали да стоят в баните на своя апартамент. След това са чули няколко изстрела, не последователни, а след това два по-силни изстрела. След това е станало тихо. Те излизат от апартамента и виждат петна от кръв по плочата. Малко по-късно БХ и МХ измиват кръвта. Полицейските служители, които пристигат по-късно за да инспектират мястото им казват, че не е трябвало да правят това.

24. В показанията си МХ посочва, че е чула полицейски служители да настояват Ганчо Въчков да се предаде.

25. АМ дава показания на 11 юни 1999 година. Той обяснява, че с Ганчо Въчков са познати, че на 6 юни 1999 г., последният го изпраща към къщи, когато забелязва, че полицията го следва. По време на преследването Ганчо Въчков дава на АМ автомат "Калашников" и настоява да открие огън срещу полицията. Когато АМ отказва, Ганчо Въчков го прострелва в крака. След това Ганчо Въчков започва сам да стреля по полицията докато шофира. Когато двамата изоставят колата, АМ не е в състояние да се движи, поради раняването в крака, скоро е заловен от полицията и отведен в болница.

26. Госпожа ЛГ, разпитана на 21 юни 1999 г., обяснява, че вижда от балкона на апартамента си двама млади мъже да бягат. Само единият от тях има оръжие, а по-късно вижда как полицията го отвежда. Те са преследвани от други мъже, всички от които са въоръжени. СВ, разпитан също на 21 юни 1999 г., също вижда двама младежи да бягат. Според него, те не са въоръжени.

27. В хода на разследването властите разпитват много защитени свидетели, чиято анонимност е запазена в съответствие с член 97а от Наказателно-процесуалния кодекс (вж.

точка 52 по-долу), включително полицейските служители, участвали в преследването по улиците на София, но не и тези от Специализирания отряд за борба с тероризма, които последни са в контакт със сина на Жалбоподателите, в сградата на ул. "Мърфи".

28. На 24 юни 1999, защитен свидетел № 33 заявява, че е видял Ганчо Въчков да влиза в двора на сградата на ул. "Мърфи", въоръжен с пистолет.

29. Защитен свидетел № 333, старши полицейски служител, който отговаря за проследяването на Ганчо Въчков, но не участва в събитията в сградата на ул. "Мърфи" дава показания на 25 юни 1999 г., като казва, че операцията по задържането е планирана предварително. На 15 септември 1999 г. той пояснява, че не му е известна самоличността на маскираните служители на Специализирания отряд за борба с тероризма, които са били в сградата, тъй като те се ползват с особен статут.

30. Други свидетели, разпитани в хода на разследването дават показания за това, което са видели при автомобилното преследване в града и извън сградата на ул. "Мърфи".

31. Служителите от Специализирания отряд за борба с тероризма, които са последвали Ганчо Въчков в сградата никога не са идентифицирани или разпитвани. В писмо до Министерството на вътрешните работи от 10 юни 1999 г., прокурорът по делото изисква имената им. Той се ангажира да защитава тяхната самоличност в съответствие с член 97а от Наказателно-процесуалния кодекс (вж. точка 52 по-долу). Отговорът, подписан от ръководителя на Националната служба "Полиция" е с дата 15 юли 1999 година. Той съдържа информация за полицейската операция от 6 юни 1999 г., но не споменава имената на въпросните служители.

32. На 30 август 1999 г., следователят назначава вещо лице - психиатър за оценка на психическото състояние на Ганчо Въчков в последните часове от живота му. Експертът, който предава доклада си на неопределена дата, отбелязва, че за Ганчо Въчков няма данни за психически проблеми и какъвто и да било здравен проблем. Въпреки това, има основания да се приеме, че е показал основните симптоми на "дисоциативно личностно разстройство". Освен това, според вещото лице, в "изключително напрегнати и психологически обременени ситуации", когато е обкръжен от полицията "е възможно да прави опит за самоубийство като импулсивна реакция, търсене на решение на ситуацията без да отчита възможните алтернативи".

3. Прекратяване на производството

33. На 17 септември 1999 г., доказателствата, събрани по делото са представени на Жалбоподателите, които получават възможност да се запознаят с тях и да направят бележки и възражения. Първата Жалбоподателка заявява, че не приема констатациите на психиатричната експертиза.

34. На 21 септември 1999 г., прокурор от Софийската военна окръжна прокуратура прекратява наказателното производство. Той констатира, че няма извършено престъпление във връзка със смъртта на Ганчо Въчков и че непосредствена причина за смъртта му е самоубийство, извършено с пистолет ПСМ, вероятно намерен на място. Освен това, той отбеляза, че:

"Действията [на полицейските служители] по време на преследването на [Ганчо] Въчков и неговия арест са пряк отговор на действията и поведението на Ганчо Въчков

[и АМ], които са в явно нарушение на обществения ред и са съставлявали заплаха за обществената сигурност. [...] В случая, [полицейските служители] не са превишили правомощията си и действията им не надвишават това, което е необходимо и законно по смисъла на [член 12а] от Наказателния кодекс (НК)."

35. На 7 юли 2000 г. Жалбоподателите подават жалба срещу прекратяването с аргумента, че разследването е опорочено. Те изтъкват, че властите не разпитват полицейските служители, пряко участвали в ареста на сина им. Освен това, няма събрани доказателства за установяване на връзка между сина им и пистолета ПСМ и не е дадено правдоподобно обяснение за другите наранявания по тялото му. Също така, от текста на решението от 21 септември 1999 г. не става ясно, дали прокурорът приема, че синът им е прострелян, но стрелбата е законосъобразна съгласно член 12а от Наказателния кодекс, или счита, че синът им се самоубива.

36. На 12 февруари 2001 г., прокурор от Военно-апелативната прокуратура отхвърля жалбата. Той установява, че полицейските служители, които са преследвали Ганчо Въчков в сградата на ул. "Мърфи" правилно не са разпитвани, те са ползвали "специален статут" и оповестяването на самоличността им не е оправдано, тъй като са събрани достатъчно други доказателства за установяване на съответните факти. Прокурорът потвърждава заключението, че Въчков е извършил самоубийство и отхвърля тезата, че са останали необяснени синини и натъртвания по тялото му, като заявява, че протоколът от аутопсията дава достатъчно обяснение.

37. На 5 март 2001 г., Жалбоподателите подават жалба до Главната прокуратура. Те изтъкват, че няма разпоредби в Наказателния процес, освобождаващи полицейски служители от задължението да свидетелстват и че, освен това, член 97а от Наказателно-процесуалния кодекс, предвижда разпит на защитени свидетели. Жалбоподателите претендират повторно, че властите не са установили времето и произхода на множеството наранявания по тялото на сина им.

38. В съпроводително писмо към жалбата, Жалбоподателите се позовават на разпоредбата на член 237 от Наказателно-процесуалния кодекс (вж. точка 49 по-долу), и искат в случай на отхвърляне на жалбата, делото да се внесе в съответния съд.

39. На 22 март 2001 г., прокурор от Главната прокуратура отхвърля жалбата, без да коментира твърдението на Жалбоподателите, че полицейските служители не са идентифицирани и разпитвани. Той приема, че в решението си от 21 септември 1999 г. (вж. точка 34 по-горе), прокурорът от Софийската военна окръжна прокуратура правилно се позовава на член 12а от Наказателния кодекс и че, освен това е ясно установено, че Ганчо Въчков се е самоубил. Също така, той счита, че синините по тялото на Въчков са в резултат на гонитбата, предхождаща неговото арестуване, когато той прескача огради и преминава през храсти. Освен това, никой от свидетелите, живеещи в сградата не е чул звуци които да показват, че Ганчо Въчков може да е бит от полицейските служители.

40. Решението не упоменава искането на Жалбоподателите, делото да бъде внесено в съответния съд. Вместо това, той заявява, че делото трябва да бъде върнато в Софийската военна окръжна прокуратура.

41. В писмо от 28 март 2001 г. Жалбоподателите отново настояват, делото да бъде предадено за разглеждане от съда, в съответствие с член 237 от Наказателно-процесуалния кодекс.

42. На 29 юни 2001 г., прокурор от Главната прокуратура отхвърля искането. Според него

няма основание за изпращане на делото до съд, тъй като решението на Софийската военна окръжна прокуратура от 21 септември 1999 е влязло в сила още на 28 септември 1999 г., след като Жалбоподателите не са обжалвали пред военно-апелативната прокуратура в седемдневен срок. Разпоредбите, изискващи препращане на делото на съответния съд влизат в сила на 1 януари 2000 г., към която дата решението за прекратяване на производството вече е влязло в сила.

43. На 17 юли 2001 г., Жалбоподателите подават жалба до Главния прокурор. Те заявяват, че преписката не съдържа информация за датата, на която те са получили решението от 21 септември 1999 г., както и че органите на прокуратурата имат задължението да разглеждат всяка жалба, съдържаща информация, че е възможно да е извършено сериозно престъпление.

44. Отговор на тази жалба не е получен.

II. ПРИЛОЖИМОТО ВЪТРЕШНО ПРАВО

A. Престъпления против живота и задължение за разследване на смърт

45. Член 115 от Наказателния кодекс от 1968 г. предвижда наказание за убийство - лишаване от свобода от десет до двадесет години. Съгласно член 116, ал. 1 (2) от НК, ако убийството е извършено от полицейски орган при или по повод изпълнение на службата или функцията му, наказанието е лишаване от свобода от петнадесет до двадесет години, доживотен затвор или доживотен затвор без замяна. Съгласно член 124, ал. 1 от Кодекса, който причини другиму смърт ... вследствие на умишлено нанесена телесна повреда, се наказва с лишаване от свобода от три до дванадесет години ...". Това са престъпления от общ характер.

46. Съгласно член 192, ал. 1 и 2 от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г., в сила към процесното време, производство може да се образува само от прокурор или следовател. Съгласно член 20 от Кодекса, във връзка с членове 186-91, тези органи са длъжни да започнат предварително разследване или да образуват производство, когато са информирани за факти и събития, въз основа на които може да се направи разумно предположение, че може да е извършено престъпление.

47. Останалите съответстващи разпоредби на Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс, свързани със задължението за разследване на смърт и компетенциите на съответните органи са обобщени в решението на Съда по делото Огнянова и Чобан срещу България, № 46317/99, §§ 65 и 69-71, 23 февруари 2006 г.).

B. Наранявания, причинени по време на арест

48. Член 12а от Наказателния кодекс, допълнен през август 1997 г., предвижда, че не е обществено опасно причиняването на вреди на лице, извършило престъпление при неговото задържане ... ако няма друг начин за неговото задържане и ако при това задържане не е допуснато превишаване на необходимите и законосъобразни мерки. Според § 12а, член 2, необходимите мерки за задържане на лице, извършило престъпление, се превишават тогава, когато има явно несъответствие между характера и степента на обществената опасност на извършеното от задържаното лице престъпление и обстоятелствата по задържането, както и когато на лицето без необходимост се причинява явно прекомерна вреда.

С. Прекратяване на предварително производство

49. Член 237, ал. 6 от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г., в редакцията му, валидна до края на 1999 г., предвижда прекратяването на предварително разследване да може да бъде обжалвано пред по-висша инстанция на прокуратурата в срок от седем дни. Срокът тече от датата на получаване на решението от заинтересованото лице. Не е предвидено съдебно разглеждане.

50. На 1 януари 2000 г. този член е изменен, като се предвижда автоматичен контрол върху прекратяването: след прекратяването, прокурорът трябва да препрати преписката и решението си до прокурор от по-горна инстанция, който може да я потвърди, промени или отмени. Ако потвърди решението, той трябва да внесе преписката в съответния съд, който да преразгледа казуса на закрито заседание. Решението на съда е окончателно. Няма разпоредба, заинтересованите лица да бъдат уведомявани за отказа.

51. След последвало изменение на този член през май 2001 г., прекратяването на предварителни производства става предмет на съдебен контрол. Наказателно-процесуалният кодекс в редакцията му от 2005 г. съхранява това положение в член 243, ал. 3-7.

Д. Защита на свидетелите

52. Член 97а от Наказателно-процесуалния кодекс от 1974 г., предвижда защита на свидетели, които могат да бъдат изложени на риск. Прокуратурата или съдът могат да решат да запазят анонимността на свидетелите и да издават определения относно тяхната сигурност. Защитените свидетели се разпитват конфиденциално. Тяхната самоличност може да бъде известна на органите на прокуратурата, съдилищата, както и на правни представители на свидетелите.

Е. Специалният отряд за борба с тероризма

53. Съгласно Закона за Министерството на вътрешните работи от 1997 г., в редакцията му от 1997-2006 г., Специализираният отряд за борба с тероризма (СОБТ) е специализирана служба на МВР за борба с терористични действия, за защита на стратегически и особено важни обекти и за предотвратяване и разкриване на тежки престъпления. Съгласно член 159, ал. 3 от Закона, самоличността на служителите от отряда при изпълнение на техните задължения се запазва в тайна.

ЗАКОНЪТ

I. ТВЪРДЯНИ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛЕН 2 НА КОНВЕНЦИЯТА

54. Жалбоподателите се оплакват, че държавата е отговорна за смъртта на сина им на 6 юни 1999 година. Те се оплакват също, че разследването на събитията не е ефективно, което се изразява в това, че властите отказват да събират доказателства от решаващо значение, не действат бързо и не осигуряват участието на Жалбоподателите в производството.

55. Жалбоподателите се позовават на членове 2 и 13 от Конвенцията. Съдът счита, че твърденията за нарушения следва да бъдат разглеждани единствено съгласно разпоредбата на член 2 от Конвенцията, която гласи:

"1. Правото на живот на всеки се защитава от закона. Никой не може да бъде умишлено лишен от живот освен в изпълнение на съдебна присъда за извършено престъпление, за което такова наказание е предвидено в закона.

2. Лишаването от живот не се разглежда като противоречащо на разпоредбите на този член, когато то е резултат от употреба на сила, призната за абсолютно необходима:

а) при защитата на което и да е лице от незаконно насилие;

б) при осъществяването на законен арест или при предотвратяване на бягството на лице, законно лишено от свобода;

с) при действия, предприети в съответствие със закона, за потушаване на бунт или метеж."

А. Допустимост

1. Становища на страните

56. Правителството призовава Съда да отхвърли жалбата като недопустима. Те изтъкват, че Жалбоподателите не обжалват решението за прекратяване на наказателното производство от 21 септември 1999 в рамките на законния седемдневен срок. Според тях, въпросното решение е влязло в сила след изтичането на посочения срок и представлява окончателно решение по делото. Настоящата жалба е подадена повече от шест месеца след това решение и по този начин извън срока по член 35, §1 от Конвенцията.

57. Жалбоподателите оспорват този довод. Те подчертават, че решението от 21 септември 1999 г. не им е връчено и че го обжалват незабавно след като научават за него. Освен това, прокурори на по-високи нива са разгледали по същество жалбата им, без да поставят под въпрос нейната допустимост. Жалбоподателите са се възползвали от всички налични национални средства за защита и подават настоящата жалба по-малко от шест месеца преди последното от тези средства да бъде изчерпано.

2. Преценката на Съда

58. Съдът отбелязва, че през юли 2000 г. Жалбоподателите обжалват решението на Софийската военна окръжна прокуратура от 21 септември 1999 г. (вж. точка 35 по-горе). Не е ясно дали това решение е връчено на Жалбоподателите, следователно и дали жалбата е подадена в законния срок от седем дни (вж. точки 34, 35 и 49 по-горе). Съдът обаче приема, че Военно-апелативната прокуратура разглежда жалбата на Жалбоподателите по същество, без да поставя под въпрос нейната допустимост (вж. точка 36 по-горе). Също така, Главната прокуратура разглежда по същество повдигнатите въпроси в следващата жалба на Жалбоподателите срещу решението на Военно-апелативната прокуратура, които се отнасят до въпроса дали полицейските служители може да са отговорни за смъртта на сина на Жалбоподателите (вж. точка 39 по-горе). Следователно, след като местните власти приемат допустимостта на жалбите на Жалбоподателите срещу решението от 21 септември 1999 г. и

ги разглеждат, като издават нови решения по съществото на въпросите, които сега са представени пред Съда, не може да се поддържа, както постъпва Правителството (вж. точка 56 по-горе), че Жалбоподателите не са предприели необходимото за да използват възможността за обжалване (вж. *mutatis mutandis*, Öztürk срещу Турция [Голяма камера], № 22479/93, §§ 45-46, ЕСПЧ 1999-VI и Райчинов срещу България (реш.), № 47579/99, 1 февруари 2005 г.).

59. Ето защо Съдът намира, че Жалбоподателите използват нормално наличните средства за защита пред органите на прокуратурата и, когато в българското законодателство през 2001 г. е въведена възможността за съдебен контрол на решенията им, те искат делото да бъде разгледано от съд. Последното е отказано на 29 юни 2001 г. и Жалбоподателите се отнасят към Съда на 20 декември 2001 г. (вж. точки 1, 37, 40-44 и 49-51 по-горе). От това следва, че настоящата жалба е заведена в рамките на шест месеца след окончателното национално решение по делото и че, поради това член 35, § 1 от Конвенцията е спазен. Следователно, възражението на Правителството, че жалбата е недопустима по давност следва да се отхвърли.

60. Съдът счита освен това, че настоящата жалба не е явно необоснована по смисъла на член 35 § 3 от Конвенцията и не е недопустима на друго основание. Следователно трябва да бъде обявена за допустима.

В. По същество

1. Становища на страните

61. Жалбоподателите твърдят, че властите не са дали правдоподобно обяснение за смъртта на сина им и че заключението, че той е извършил самоубийство не се основава на никакви съществени доказателства.

62. На първо място, те изразяват съмнения, че синът им има пистолет, когато влиза в сградата на ул. "Мърфи. В това отношение те се позовават на показанията на ЛГ и на СВ (вж. точка 26 по-горе) и изразяват съмнения относно достоверността на показанията на защитения свидетел № 33 и на АМ. (Вж. точки 25 и 28 по-горе). За тях изглежда по-вероятно, АМ да е бил въоръженото лице, а не техният син.

63. Освен това Жалбоподателите се позовават на докладите на вещите лица от 12 и 14 юли 1999 г. (вж. точка 21 по-горе), които доказват, че гилзите, намерени на мястото на стрелбата в къщата на ул. "Мърфи са изстреляни от два пистолета. Жалбоподателите отбелязват, че ако техният син е използвал пистолет ПСМ, вероятно повече от един от полицейските служители присъстващи в сградата би отвърнал на огъня.

64. Жалбоподателите твърдят, от друга страна, че дори да се приеме, че синът им е въоръжен, не е убедително доказано, че извършва самоубийство, тъй като това заключение се основава предимно на посмъртната психиатрична експертиза.

65. Жалбоподателите стигат до заключението, че синът им не е извършил самоубийство, а е починал в резултат на сила, използвана от полицията. В това отношение те твърдят, че тази сила е непропорционална. Те твърдят, че полицейската операция от 6 юни 1999 г. не е адекватно планирана и че не са дадени ясни инструкции кога използването на сила е позволено.

66. Що се отнася до ефективността на разследването, Жалбоподателите посочват, че

прокуратурата е пропуснала да събере доказателства от решаващо значение, тъй като е пропуснала да идентифицира и разпита полицейските служители, които са арестували сина им и поради това са единствените свидетели на събитията в сградата на ул. "Мърфи". Освен това Жалбоподателите отбелязват, че мястото на стрелбата не е запазено. Те критикуват органите на прокуратурата за "безусловното приемане на показанията на АМ и не са разследвали точните обстоятелства на неговото залавяне.

67. Според Жалбоподателите, поради това, разследването е неефективно.

68. Правителството не изразява становище по основателността на жалбата.

2. Оценката на Съда

(а) Смъртта на Ганчо Въчков

69. Член 2, се очертава като една от най-фундаменталните разпоредби на Конвенцията. Заедно с член 3, той провъзгласява една от основните ценности на демократичните общества, членуващи в Съвета на Европа.

70. Разпоредбата на член 2, не само защитава правото на живот, но определя обстоятелствата, при които лишаването от живот може да бъде оправдано. Съдът приема, че изключенията, определени в член 2, §2, показват, че тази разпоредба включва, но не се отнася изключително за умишлено убийство. Текстът на член 2 като цяло, показва, че параграф 2, не определя конкретно случаите, когато е допустимо умишлено да бъде убит един индивид, но описва случаите, при които е разрешено да се "използва сила", която може да доведе като непредвиден резултат до лишаването от живот. Употребата на сила, обаче, не трябва да бъде повече от "абсолютно необходимата" за постигане на една от целите, посочени в т. (а), (b) и (с) (вж. McCann и други срещу Обединеното кралство, 27 септември 1995 г., §§ 147-48, Серия А, № 324).

71. Използването на термина "абсолютно необходимо" в член 2, §2 показва, че по-строг и по-убедителен тест за необходимостта трябва да бъде прилаган отколкото обикновено се прилага при определяне на това дали действието на държавата е "необходимо в едно демократично общество" по силата на параграф 2 от членове от 8 до 11 от Конвенцията. По-конкретно, използването на сила трябва да бъде строго пропорционално на постигането на целите, заложи в т. 2 (а), (b) и (с) от член 2.

В съответствие със значението на тази разпоредба в едно демократично общество, Съдът трябва, при изготвянето на оценката си, да подлага лишаването от живот на най-внимателна проверка, като се вземат предвид не само действията на представителите на държавата, които всъщност управляват силата но и всички обстоятелства по случая, включително в такива области като планиране и контрол на проверяваните действия, така че да се избегне ненужно лишаване от живот (вж. McCann и други, цитирано по-горе, §§ 149-50, Andronicou и Constantinou с/у Кипър, 9-ти октомври 1997 г., § 171, Доклади по съдебни решения 1997-VI).

72. Що се отнася до конкретния случай, Съдът отбелязва, че Въчков е смъртоносно ранен по време на опит за арест от полицията. Не се оспорва, че в хода на тази операция полицията използва сила. Съдът трябва да прецени дали това използване на сила е в съответствие с изискванията на член 2, §2 от Конвенцията, т.е. дали използваната сила е "абсолютно необходима" и строго пропорционална на целта за извършване на ареста на Въчков.

73. В това отношение Съдът отбелязва, че в хода на преследването Въчков влиза и се укрива в жилищна сграда, където служители на Специализирания отряд за борба с тероризма го последват. Чути са поредица от изстрели и Въчков е изнесен от сградата, след като е получил фатален изстрел в главата и с ръце завързани зад гърба му (вж. точки 9 и 11 по-горе).

74. След като Ганчо Въчков влиза в сградата, целият район е отцепен от полицията (вж. точка 9 по-горе). Не изглежда, че той е имал каквато и да е възможност успешно да напусне мястото, тъй като полицията има пълен контрол над ситуацията. Предвид тези обстоятелства, Съдът е поразен от факта, че полицията не изглежда да е имала, или да се е опитала да използва някаква стратегия, насочена към снижаване в максимална степен на възможността за употреба на смъртоносна сила. Операцията е планирана предварително, както е посочено от защитен свидетел № 333, който е старши полицейски служител (вж. точка 30 по-горе) и въпреки това, в нито един момент не изглежда, че е имало стратегия, насочена към намаляване на използването на смъртоносна сила, или че е взета под внимание възможността за извършване на арест, без да се прибегва до такава сила. Не е доказано, нито Правителството твърди, че е имало някаква опасност или спешност, изискващи използването на въоръжена сила за ареста на Въчков. Ето защо, Съдът не е убеден, че е невъзможно за полицията, например, да се опита да предупреди Въчков за своите намерения, или да преговаря с него да свали оръжието си, ако е въоръжен и да се предаде (вж., *mutatis mutandis*, Bubbins срещу Обединеното кралство, 50196/99, §146, ЕСПЧ 2005-II (извадки)), или по друг начин да се предотврати използването на смъртоносна сила, както и опит за самоубийство от негова страна. Вместо това, очевидно без да разглеждат какъвто и да било друг възможен курс на действие, служителите от Специализирания отряд за борба с тероризма влизат в сградата и започват престрелка.

75. Както бе споменато по-горе (вж. точка 71), Съдът е длъжен да подложи всяко лишаване от живот на най-внимателна проверка, като се вземат предвид всички свързани обстоятелства. С оглед на това, и при съображенията по-горе, Съдът има сериозни съмнения, че силата, приложена от полицията в случая е "абсолютно необходима" и пропорционална на целта за извършване на ареста на Въчков, както се изисква съгласно член 2 § 2 от Конвенцията (вж. точка 71 по-горе). Нито пък, всъщност, Правителството, което не дава становище по същество (вж. точка 68 по-горе), изтъква, че използваната сила е необходима, с оглед на обстоятелствата.

76. Съдът не счита, че следва да прави оценка на доказателствата, събрани от органите на прокуратурата и да прави заключение, кой е произвел изстрела, довел до смъртоносна рана в главата на Въчков. Въпреки това, като има предвид съображенията по-горе, е на мнение, че не е доказано, че операцията по арестуването на Въчков е адекватно планирана, или че използваната въоръжена сила, която по един или друг начин довежда до смъртта на Въчков е пропорционална и "абсолютно необходима".

77. Следователно е налице нарушение на член 2 от Конвенцията.

(b) Твърдения за неефективност на разследването

78. Съдът подчертава, че задължението за защита на правото на живот съгласно член 2 от Конвенцията, във връзка с общото задължение на държавите по силата на член 1 от Конвенцията да "осигуряват на всяко лице под тяхна юрисдикция правата и свободите, определени в ... тази Конвенция", изисква по подразбиране, да има някаква форма на ефективно официално разследване, когато хора са убити в резултат на употреба на сила.

Основната цел на такова разследване е да се осигури ефективно прилагане на националното законодателство, което защитава правото на живот и в случаите, които включват държавни служители или органи, за да се гарантира отговорността им за смъртни случаи под тяхна отговорност. Разследването трябва да бъде, между другото, задълбочено, безпристрастно и внимателно (вж. Огнянова и Чобан, цитирано по-горе, §§ 102-03 и 106-07). Разследването трябва да бъде ефективно, в смисъл, че ще е в състояние да доведе до установяване и наказване на отговорните лица. Това не е задължение за постигане на резултат, а за приложение на средства. Властите трябва да предприемат подходящи действия, за да се осигурят доказателства относно инцидента. Всеки недостатък на разследването, който подкопава неговата способност да установи причината за смъртта или отговорното лице, поражда риск да не изпълни този стандарт (пак там, § 105).

79. Трябва да има достатъчен елемент на обществен надзор върху разследването или неговите резултати, за осигуряване на отчетност на практиката, за да се поддържа общественото доверие в придържането на властите към върховенството на закона и за предотвратяване на всеки признак на одобрение или търпимост към незаконни действия (вж. Ramsahai и други срещу Холандия [Голяма камера], № 52391/99, §321, ЕСПЧ 2007 -..., и Ангелова срещу България, № 38361/97, §140, ЕСПЧ 2002-IV).

80. Дори когато смъртта не е причинена умишлено, член 2 от Конвенцията изисква да има ефективна, независима, съдебна система, която да е в състояние да установи обстоятелствата около смъртта (вж., *mutatis mutandis*, Calvelli и Ciglio срещу Италия [Голяма камера], № 32967/96, § 49, ECHR 2002-I).

81. Като прилага принципите, посочени по-горе, Съдът отбелязва, че властите предприемат редица разследващи действия (вж. точки 14-32 по-горе). Съдът обаче е поразен от факта, че те не събират ключова част от доказателствата, а именно показанията на служителите от Специализирания отряд за борба с тероризма, които са пряко ангажирани в ареста на Въчков.

82. Първата причина, посочена от властите за тяхното решение да се откажат от събирането на тези доказателства е, че тези полицейски служители работят за специална полицейска част и по този начин се ползват от "специален статут" (вж. точка 36 по-горе) е неясна, тъй като властите не се позовават на правни разпоредби. Освен това, ако се приеме, че е направено имплицитно позоваване на член 159, ал. 3 от Закона за Министерството на вътрешните работи, който е в сила към момента и който предоставя защита на самоличността на служителите от Специализирания отряд за борба с тероризма при изпълнение на служебните им задължения (вж. точка 53 по-горе), съмнително е дали тази разпоредба може да се тълкува като безусловно освобождаване на служителите на Специализирания отряд за борба с тероризма от задължението им да свидетелстват по наказателни производства.

83. Според Съда, дори и ако това е така, такова безусловно освобождаване би било само по себе си нарушение на член 2 от Конвенцията, която налага на държавите-членки задължението за провеждане на пълно и ефективно разследване на подозрителни смъртни случаи. Фактът, че въпросните служители работят за "специално" полицейско звено може да оправдае подходящи мерки, като третиране като защитени свидетели, но не може да оправдае премахването изцяло на тяхната идентификация и разпит. Българското законодателство към това време, предвижда защита на свидетелите и гаранции за тяхната анонимност (вж. точка 52 по-горе). Освен това в писмото си от 10 юни 1999 г. прокурорът, отговарящ за делото иска разкриване на самоличността на въпросните служители, като изрично се ангажира да прилага тези разпоредби (вж. точка 31 по-горе). Всъщност схемата за

защита на свидетели е приложена в случая, като следователите разпитват множество анонимни свидетели, включително високопоставен полицейски служител от друга служба (вж. точки 27-29 по-горе). Прави впечатление, че те не разпространяват тази схема по отношение на служителите от Специализирания отряд за борба с тероризма.

84. Съдът, също така е обезпокоен от втората посочена причина - че идентификацията и разпитите на полицейските служители е "ненужно", тъй като са събрани достатъчно други доказателства за самоубийство (вж. точка 36 по-горе).

85. Противно на твърдението на прокурорите, Съдът счита, че наличните доказателства са неубедителни, като самоубийството е само едно от възможните обяснения за смъртта на Въчков. Съдът отбелязва, например, че фактът, че смъртоносният изстрел е произведен от упор в главата на Въчков (вж. точки 17 и 19-20 по-горе) е съвместим както със самоубийство, така и с убийство, като възможни обяснения. Освен това, Съдът счита, че надеждността на психиатричната оценка, направена след настъпването на смъртта, като една от поръчаните от следователите по делото (вж. точка 32 по-горе), може да бъде сериозно поставена под въпрос (вж. Таїс срещу Франция, 39922/03, §109, 1 юни 2006 г.). Освен това, тази преценка не допринася за нищо друго освен за потвърждението, че самоубийството е една от "възможните" причини за смъртта на сина на Жалбоподателите. Поради това, не може да има съмнение за решаващото значение на разпита на служителите от Специализирания отряд за борба с тероризма, за да се подкрепи или обори предположението, че Ганчо Въчков е извършил самоубийство и се установи дали всички мерки са предприети за избягване на смъртен изход на операцията по задържането. Служителите от Специализирания отряд за борба с тероризма са единствените свидетели на събитията вътре в сградата на ул. "Мърфи" и, като не ги разпитват, властите препятстват единствената възможност да получат сведения за последните минути от преследването на Ганчо Въчков и обстоятелствата по задържането му.

86. Съдът отбелязва, че обхватът на разследването е ограничен до възможните престъпни деяния, извършени от участващите служители. Разследването не се стреми да изясни пълната картина на операцията и на начина, по който е планирана и извършена, така че да се избегне ненужно използване на смъртоносна сила и възможна загуба на живот. Нещо повече, Съдът отбелязва, че служителите от Специализирания отряд за борба с тероризма са потенциални заподозрени, тъй като, както вече бе споменато в предходната алинея, може да се докаже, че Въчков е починал в резултат на употреба на прекомерна сила от страна на полицията. За Съда няма извинение за това, че от тях не са снети показания.

87. От гледище на Съда, като се вземат под внимание принципите, заложили в член 2 от Конвенцията, прекратяването на разследване на смъртта на човек, който е в ръцете на полицейските служители по време на нараняване със смъртоносни последици, без да се идентифицират и разпитат полицейските служители, не може да бъде оправдано при никакви обстоятелства (вж. İrfan Bilgin с/у Турция, № 25659/94, § 144, ECHR 2001-VIII, и Khashiyev и Akayeva с/у Русия, № 57942/00 and № 57945/00, §§ 158 and 159, 24 February 2005).

88. Това е така, на първо място, защото е необходимо разследването по член 2 да бъде всестранно и пълно и трябва да засегне всички правдоподобни версии на събитията. Това е важно, още повече, че самата цел на ефективното разследване, както се изисква от член 2, в случаи като настоящия, е преди всичко да се осигури отговорността на държавните служители за смъртни случаи, които може да са настъпили под тяхна отговорност, за да се съхрани общественото доверие в придържането на властите към върховенството на закона и

за да се предотврати всеки признак на одобрение или търпимост към незаконни действия (вж. съдебната практика, цитирана в точка 79 по-горе).

89. При обстоятелствата по настоящото дело, Съдът счита, че подходът на Министерството на вътрешните работи и органите на прокуратурата, които са намерили че е нормално да не се идентифицират участвалите служители от Специализирания отряд за борба с тероризма, издава отчайваща липса на зачитане на принципа на отчетност на полицията пред закона.

90. В допълнение, Съдът отбелязва, че органите на прокуратурата прекратяват разследването с мотива, че не е извършено криминално престъпление във връзка със смъртта на Въчков (вж. точка 34 по-горе). Както вече бе посочено (вж. точка 86 по-горе), те не разследват дали полицейската операция е планирана и извършена така, че да се избегне ненужна загуба на живот и използването на смъртоносна сила, един въпрос, който Съдът счита за високо релевантен (вж. точки 72-76 по-горе). Вместо това, разследването се ограничава до установяване дали участвалите полицейски служители евентуално са извършили престъпление, като убийство. Поради това, Съдът счита, че разследването е непълно, тъй като не е насочено към установяване на съответните обстоятелства в тяхната цялост (виж, *mutatis mutandis*, Начова и други срещу България [Голяма камера], № 43577/98 и № 43579/98, §114, ЕСПЧ 2005-VII, и Цеков с/у България, № 45500/99, §71, 23 февруари 2006 г.).

91. Съдът отбелязва, че разследването страда от допълнителни сериозни пропуски. Мястото на стрелбата не е запазено (вж. точки 14 и 23 по-горе). Освен това прокуратурата не разследва обстоятелствата, при които синът на Жалбоподателите получава многобройни наранявания и кръвоизливи по главата и крайниците. Тези наранявания въобще не са разгледани в първоначалното решение на Софийската военна окръжна прокуратура за прекратяване на производството (вж. точка 34 по-горе). За военно-апелативната прокуратура, нараняванията са достатъчно отразени в докладите от аутопсията (вж. точка 36 по-горе). Въпреки това, Съдът отбелязва, че вещите лица, изготвили тези доклади само описват въпросните наранявания и отбелязват, че са причинени от тъй предмет в рамките на кратък период от време; те не обясняват, в контекста на конкретните факти по делото, как са получени нараняванията (вж. точки 17 и 19 по-горе). При тези обстоятелства, твърдението, съдържащо се в решението на прокуратурата от 22 март 2001 г., че нараняванията са в резултат на преследването, предхождащо ареста на Въчков (вж. точка 39 по-горе) е не само твърде неясно и общо, но е просто едно непроверено предположение, тъй като няма доказателства, синът на Жалбоподателите да е паднал или по друг начин да се е наранил по време на тази гонитба.

92. Също така, въпреки тяхната констатация, че Въчков се е застрелял със собствения си пистолет ПСМ (вж. точка 34 по-горе), властите никога не разследват как оръжието е открито и не успяват да установят връзка между него и Въчков. Пистолетът ПСМ не е намерен от разследващите органи на мястото, а им е донесен няколко часа по-късно от полицията (вж. точка 11 по-горе). Няма събрани доказателства по отношение на точното място и положението, при което оръжието е намерено и за това дали е манипулирано преди да бъде предадено на следователите. От пистолета не са снети пръстови отпечатьци. Не е установено дали Въчков го е имал преди да влезе в жилищната сграда. Властите просто приемат, че той е негов. Доводите на Жалбоподателите за липса на връзка между сина им и пистолета (вж. точка 35 по-горе), са пренебрегнати. Следва да се отбележи също, че полицията намира пистолет "Макаров", паднал на улицата в близост до мястото, където Въчков и АМ изоставят колата си (вж. точка 16 по-горе). Въпреки това, властите не установяват дали това е оръжието, което вижда лицето ЛГ (вж. т. 26 по-горе). Освен това прокуратурата не изисква

да се изяснят противоречивите свидетелски показания, направени от лицата ЛГ, СВ и защитен свидетел № 33, дали Въчков изобщо е имал в ръцете си пистолет преди да влезе в сградата на ул. "Мърфи (вж. точки 26 и 28 по-горе).

93. С оглед на гореизложеното, Съдът намира, че в разследването по случая липсва необходимата пълнота и обективност и, че прокуратурата не предприема всички необходими мерки за установяване на обстоятелствата около смъртта на Въчков.

94. От това следва, че е налице нарушение на задължението на държавата-ответник по силата на член 2 от Конвенцията за провеждане на ефективно разследване на смъртта му.

II. ПРИЛАГАНЕ НА ЧЛЕН 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

95. Член 41 от Конвенцията предвижда:

"Ако Съдът установи, че е имало нарушение на конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на високодоговарящата страна допуска само частично обезщетение за последиците от това нарушение, съдът присъжда, ако това е необходимо, справедливо удовлетворение на потърпевщата страна."

A. Щети

96. Жалбоподателите претендират съвместно 30 000 евро като компенсация за болката и страданието, произтичащи от смъртта на сина им и неефективното разследване.

97. Правителството призовава Съда да приеме справедлив и морален подход.

98. Съдът отбелязва, че констатира нарушения на член 2 от Конвенцията, в материалния и процесуалния аспекти (вж. точки 77 и 94 по-горе). Съдът счита, че Жалбоподателите са пострадали сериозно в резултат на тези тежки нарушения на основните права на човека. Поради това присъжда исканата сума в пълен размер.

B. Разноски по делото

99. Жалбоподателите претендират възстановяване в размер на 3 605 евро за 51.5 часа правна работа на техния адвокат, при хонорар от 70 евро на час. В подкрепа на това твърдение, те представят договор за правна помощ и времеви отчет. Те искат, присъдената сума по тази част да се преведе директно на банковата сметка на техния адвокат.

100. Правителството е на мнение, че претендираната сума е прекомерна.

101. Според съдебната практика на Съда, разноски могат да бъдат присъдени съгласно член 41, само ако е доказано, че са действително направени и необходими и са в разумен размер. В конкретния случай, с оглед на информацията, с която разполага и критериите, посочени по-горе, Съдът счита, че е разумно да присъди на Жалбоподателите пълния искан размер, както и всички данъци и такси по тях. Сумата да бъде преведена на банковата сметка на техния правен представител - Й. Грозев.

C. Лихва

102. Съдът счита за уместно лихвата за неизпълнение да бъде обвързана с пределния лихвен

процент на кредитиране по заеми на Европейската централна банка за просроченото време плюс три процентни пункта.

НА ТЕЗИ ОСНОВАНИЯ, СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО:

1. Обявява жалбата за допустима.
2. Приема, че е налице нарушение на член 2 от Конвенцията, тъй като държавата е отговорна за събитията, които довеждат до смъртта на Ганчо Въчков.
3. Приема, че е налице нарушение на член 2 от Конвенцията, тъй като властите не провеждат ефективно разследване на смъртта на Ганчо Въчков.
4. Определя
 - (a) държавата-ответник следва да заплати на Жалбоподателите съвместно, в срок от три месеца от датата, на която решението става окончателно в съответствие с член 44, § 2 от Конвенцията, следните суми, които да се конвертират в български лева по курса приложим към датата на изплащането:
 - (i) 30 000 евро (тридесет хиляди евро), както и всички данъци и такси, във връзка с неимуществените вреди;
 - (ii) 3 605 (три хиляди шестстотин и пет евро), както и всички данъци, които могат да бъдат наложени на Жалбоподателите по отношение на разноските, като се преведат директно на банковата сметка на правния представител на Жалбоподателите;
 - (b) от изтичането на горепосочения тримесечен срок до плащането се дължи лихва върху сумата при ниво, равно на пределния лихвен процент на кредитиране по заеми на Европейската централна банка за просроченото време плюс три процентни пункта;

Изготвено на английски език и известно писмено на 8 юли 2010 г., съгласно правило 77 §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердийк
Секретарка

Пеер Лоренцен
Председател

В съответствие с член 45, § 2 от Конвенцията и Правило 74 § 2 от Правилника на Съда, особено мнение на съдия Марусте се прилага към настоящото решение.

ОСОБЕНО МНЕНИЕ НА СЪДИЯ МАРУСТЕ

Като оставам в съгласие с болшинството по отношение на констатацията на нарушение на член 2, в основната му част, изразявам малко по-различно мнение във връзка с мотивите.

Накратко, болшинството изглежда се отклонява от презумпцията, че специалните полицейски сили са отговорни за смъртоносния изстрел и смъртта на Въчков. Това като цяло е така, но според мен този извод трябва да бъде по-нюансиран. Моето разбиране е, че в заключителната фаза на операцията, полицията не защитава човешкия живот и предвид това, държавата нарушава своето положително задължение съгласно член 2.

Операцията очевидно включва два етапа - първо, опитът за арест и свързаното с това преследване и второ, локализирането на беглеца в жилищна сграда и неговото залавяне. Предполага се, че първият етап е планиран от полицията. Но втория етап вероятно отива извън обхвата на предварително планираните дейности.

Няма съмнение, че Въчков е действал изключително опасно както по отношение на полицията, така и по отношение на обществеността като цяло по време на първия етап. Трудно е да се види нещо по-опасно от стрелба с автоматично оръжие по улиците на града при бягство с автомобил. Вследствие на това, полицията има пълни основания да приеме, че беглецът е изключително опасен и съответно трябва да реагира решително и бързо за елиминиране на тази опасност, дори с употреба на смъртоносна сила.

Но, след като беглецът е локализиран и целият район е отцепен, става ясно, че Въчков е под контрола на полицията и че той не е в положение да избяга или да представлява заплаха за други хора. При такива обстоятелства е трябвало да бъде приложен друг сценарий, произтичащ от позитивното задължение на властите да спасят и защитят човешкия живот и да накарат беглеца да се предаде. Очевидно е, че полицейските служители не са достатъчно подготвени за това или те пренебрегват това задължение.

Поради процесуалното нарушение на държавата да проведе пълно и задълбочено разследване на инцидента, ние не знаем точната причина за смъртта - дали е самоубийство или смъртоносен изстрел от полицията. Ако се касае за самоубийство, позитивното задължение се отнася за задължението на полицията да предприеме всички необходими мерки, за да се избегне автоагресия у преследвания и отчаян човек, което е под техен контрол. Ако това е смъртоносен изстрел от полицията тогава са приложими "абсолютно необходимите" и пропорционални критерии и тук съм съгласен с мотивите на мнозинството. Каквото и да е станало, и в двата случая властите, според мен, не са изпълнили задължението си за защита на човешкия живот.